

ZAKON O ZASTUPANJU U OBLASTI PRAVA INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Oblast primjene)

Ovim se Zakonom propisuju uslovi za obavljanje poslova zastupanja u oblasti prava industrijskog vlasništva u postupcima pred Institutom za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institut), postupak upisa u Registar ovlaštenih zastupnika (u daljnjem tekstu: Registar), uslovi za upis u Registar, brisanje iz Registra i osnivanje Komore zastupnika u oblasti prava industrijskog vlasništva (u daljnjem tekstu: Komora).

Član 2. (Obavljanje poslova zastupanja pred Institutom)

Poslovima zastupanja u postupcima pred Institutom mogu se baviti:

- fizička i pravna lica koja su upisana u Registar zastupnika koji vodi Institut (u daljnjem tekstu: ovlašteni zastupnici), pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom,
- advokati i advokatska društva koji su upisani u imenik advokata Advokatske komore Federacije BiH i Advokatske komore Republike Srpske, koji su upisana u Registar zastupnika koji vodi Institut, pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom.

Član 3. (Zastupanje stranih fizičkih i pravnih lica)

Fizička i pravna lica koje nemaju prebivalište ili poslovno sjedište na teritoriju Bosne i Hercegovine moraju imenovati zastupnika za zastupanje u oblasti prava industrijskog vlasništva, koji će ih zastupati u postupcima sticanja, održavanja, prometa i prestanka prava industrijskog vlasništva pred Institutom, osim ako drugačije nije propisano posebnim zakonom i međunarodnim ugovorima koji obvezuju Bosnu i Hercegovinu.

Članak 4. (Ovlašteni zastupnici u području prava industrijskog vlasništva)

(1) Ovlašteni zastupnici u oblasti prava industrijskog vlasništva su:

- patentni zastupnici,
- zastupnici za žigove, industrijski dizajn i oznake geografskog porijekla (u daljnjem tekstu: zastupnici za žigove).

(2) Patentni zastupnici zastupaju stranke u svim postupcima zaštite prava industrijskog vlasništva propisanim Zakonom o patentu, Zakonom o žigu, Zakonom o industrijskom dizajnu, Zakonom o zaštiti oznaka geografskog porijekla i Zakonom o zaštiti topografije poluprovodničkih proizvoda.

(3) Zastupnici za žigove zastupaju stranke samo u postupcima u vezi sa zaštitom prava industrijskog vlasništva propisanim Zakonom o žigu, Zakonom o industrijskom dizajnu i Zakonom o zaštiti oznaka geografskog porijekla.

Član 5.

(Uslovi za upis u Registar ovlaštenih zastupnika koji vodi Institut)

(1) Patentni zastupnik može biti:

a) fizičko lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine i ima prebivalište u Bosni i Hercegovini, koje ima završen četvorogodišnji diplomski studij iz prirodnih, tehničkih i biotehničkih nauka, biomedicine i zdravstva, ekonomije ili prava u Bosni i Hercegovini, uključujući lice koje je te studije završilo u bivšoj SFRJ do 6. aprila 1992. godine, ili lice koje je po sistemu obrazovanja prema Bolonjskom procesu na navedenim fakultetima u Bosni i Hercegovini završio prvi ciklus četvorogodišnjeg studija i steklo najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast visokog obrazovanja i koje je pred Institutom položilo stručni ispit za patentnog zastupnika, te fizičko lice koje ima završen različit studij od naprijed navedenih fakulteta, a koje ima radno iskustvo na poslovima sticanja i održavanja prava industrijskog vlasništva od najmanje tri godine, stečeno nakon završetka studija i koja je pred Institutom položilo stručni ispit za patentnog zastupnika,

b) advokat koji je upisan u imenik advokata Advokatske komore Federacije BiH i Advokatske komore Republike Srpske, koji je pred Institutom položilo stručni ispit za patentnog zastupnika ili advokatsko društvo koje zapošljava najmanje jednog takvog advokata ili s njime surađuje na osnovu drugoga ugovornog odnosa,

c) pravno lice sa sjedištem u Bosni i Hercegovini koje zapošljava najmanje jedno lice koje zadovoljava uslove iz tačke a) ovoga stava ili s takvim licem surađuje na osnovu drugoga ugovornog odnosa.

(2) Zastupnik za žigove može biti:

a) fizičko lice koje je državljanin Bosne i Hercegovine i ima prebivalište u Bosni i Hercegovini, koje je prije reforme visokog obrazovanja završilo četvorogodišnje diplomske studije u Bosni i Hercegovini, uključujući i lice koje je te studije završilo u bivšoj SFRJ do 6. aprila 1992. godine ili lice koje po sistemu obrazovanja prema Bolonjskom procesu na fakultetima u Bosni i Hercegovini završilo prvi ciklus četvorogodišnjeg studija i steklo najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast visokog obrazovanja, i koje je pred Institutom položilo stručni ispit za zastupnike za žigove,

- b) advokat koji je upisan u imenik advokata Advokatske komore Federacije BiH i Advokatske komore Republike Srpske, koji je pred Institutom položio stručni ispit za zastupnika za žigove, ili advokatsko društvo koje zapošljava najmanje jednog takvog advokata ili s njime surađuje na osnovu drugoga ugovornog odnosa,
- c) pravno lice sa sjedištem u Bosni i Hercegovini koje zapošljava najmanje jedno lice koje ispunjava uslove iz tačke a) ovoga stava, ili s takvim licem surađuje na osnovu ugovornog odnosa.

Član 6. (Stručni ispiti)

- (1) Stručni ispiti iz člana 5. stava (1) tačke a) i b) ovoga Zakona i stava (2) tačke a) i b) istog članka polažu se pred ispitnom komisijom u Institutu. Sastav ispitne komisije, postupak polaganja ispita te programi ispita za patentne zastupnike i zastupnike za žigove uređuju se Pravilnikom o stručnom ispitu koji donosi direktor Instituta.
- (2) Članove Ispitne komisiju iz stava (1) ovoga člana imenuje direktor Instituta.
- (3) Članovima Ispitne Komisije pripada naknada za rad u komisiji. Visina naknade članovima Ispitne Komisije propisuje se Pravilnikom o stručnom ispitu kojeg donosi direktor Instituta.
- (4) Polaganja stručnog ispita za zastupnike za zaštitu industrijskog vlasništva oslobođeno je lice koje je radilo najmanje tri godine na poslovima ispitivanja u postupcima zaštite prava industrijskog vlasništva u Institutu ili postupcima zaštite žiga i industrijskog dizajna u Uredu Evropske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) i u postupcima zaštite patenta u Evropskom patentnom uredu (EPO), pod uslovom da ispunjavaju uslove iz člana 5. Zakona.

Član 7. (Punomoć)

- (1) Zastupnici stranku u postupku zastupaju na osnovu pisane punomoći u okviru sadržaja i opsega koji je njom određen.
- (2) Punomoć se može odnositi na jednu ili više prijava ili registracija ili, ako je tako naznačeno u samoj punomoći, na sve postojeće i buduće prijave ili registracije.
- (3) Punomoć iz stava 2. ovoga člana koja se odnosi na sve prijave ili registracije istoga davaoca je opšta punomoć.
- (4) Stranka u punomoći može ograničiti ovlašćenja zastupnika na tačno određene radnje koje je zastupnik opunomoćen preduzimati u postupku pred Institutom.
- (5) Punomoć na osnovu koje zastupnik može povući prijavu ili opozvati registraciju mora sadržavati izričito odobrenje stranke.
- (6) Ako je u registar upisano više opštih punomoći izdanih od istog davaoca, važeća je opšta punomoć s najkasnijim datumom izdavanja.

II. STICANJE I GUBITAK PRAVA NA OBAVLJANJE DJELATNOSTI OVLAŠTENOG ZASTUPNIKA

Član 8.

(Sticanje prava na obavljanje djelatnosti ovlaštenog zastupnika)

Pravo na obavljanje djelatnosti ovlaštenog zastupnika na teritoriju Bosne i Hercegovine stiče se upisom u Registar.

Član 9.

(Postupak upisa u Registar)

- (1) Postupak upisa u Registar pokreće se podnošenjem zahtjeva za upis u Registar.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1. ovoga člana prilažu se dokazi o ispunjavanju uslova iz člana 5. stava (1) ili (2) ovoga Zakona i dokaz o plaćenju taksi i naknadi troškova postupka upisa u Registar.
- (3) Uz zahtjev za upis u Registar patentnih zastupnika dostavljaju se:
 - a) diploma o završenom fakultetu,
 - b) uvjerenje o državljanstvu ne starije od šest mjeseci,
 - c) potvrda o položenom stručnom ispitu za patentnog zastupnika,
 - d) dokaz o upisu u imenik advokata, odnosno, upisu advokatskog društva u odgovarajući registar,
 - e) rješenje o upisu u sudski ili drugi odgovarajući registar,
 - f) ugovor, odnosno, dokaz o ispunjavanju uslova iz člana 5. st. (1) tačka b) i c) ovog Zakona.
 - g) uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka za fizička lica iz člana 5. stava (1) tačke a) i b) ovoga Zakona ne starije od tri mjeseca.
- (4) Uz zahtjev za upis u registar zastupnika za žigove dostavljaju se:
 - a) diploma o završenom fakultetu,
 - b) uvjerenje o državljanstvu ne starije od šest mjeseci,
 - c) potvrda o položenom stručnom ispitu za zastupnika za žigove,
 - d) dokaz o upisu u imenik advokata, odnosno, upisu advokatskog društva u odgovarajući registar,
 - e) rješenje o upisu u sudski ili drugi odgovarajući registar,
 - f) ugovor, odnosno, dokaz o ispunjavanju uslova iz člana 5. stav (2) tačka b) i c) ovog Zakona,
 - g) uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka za fizička lica iz člana 5. stava (2) tačke a) i b) ovoga Zakona ne starije od tri mjeseca.

Član 10.

(Donošenje odluke o zahtjevu za upis u Registar)

- (1) O zahtjevu za upis u Registar Institut odlučuje rješenjem.
- (2) Institut donosi rješenje o upisu u Registar ako su ispunjeni uslovi iz člana 5. stava (1) ili (2) ovoga Zakona i ukoliko su dostavljeni svi dokumenti iz člana 9. stav (3) ili (4) ovog Zakona.

(3) Ako zahtjev za upis u Registar ne sadrži dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 5. stava (1) ili (2) ovoga Zakona, i ukoliko nisu dostavljeni svi dokumenti iz člana 9. stav (3) ili (4) Ovog Zakona, Institut će pozvati podnosioca zahtjeva da dostavi odgovarajuće dokaze u roku od 30 dana od dana prijema akta.

(4) Ako podnosilac zahtjeva iz stava (2) ovoga člana ne postupi po nalogu Instituta, Institut donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva za upis u Registar.

(5) Institut je dužan obaviti upis u Registar bez odgađanja, ako utvrdi da je zahtjev za upis osnovan.

(6) Rješenje Instituta je konačno u upravnom postupku i protiv njega žalba nije dozvoljena. Protiv rješenja Instituta može se pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Član 11.

(Administrativna taksa i naknada troškova postupka upisa u Registar)

(1) Administrativna taksa i naknada troškova postupka plaća se za:

1. upis u Registar,
2. obnovu upisa u Registar
3. ponovni upis u Registar
4. upis promjene u Registar

(2) Iznosi taksi i naknada troškova postupka propisani su posebnim propisima.

Član 12.

(Podaci koji se upisuju u Registar)

(1) U Registar se upisuju sljedeći podaci:

a) registarski broj zastupnika,

b) podaci o zastupniku (ime i prezime, stručna sprema, zvanje, adresa, odnosno, firma i sjedište pravnog lica, telefon, fax, adresa elektronske pošte, internet stranica i jezik za korespondenciju),

c) datum upisa u registar zastupnika,

d) podaci o licima koja ispunjavaju uslove iz člana 5. st. (1) tačka a), b) i c) i člana 5. st. (2) tačka a), b) i c) ovog Zakona, odnosno, licima koja su zaposlena kod zastupnika, ili sa njim imaju zaključen ugovor (ime i prezime, adresa, stručna sprema, zvanje, podaci o ugovoru).

(2) U registar patentnih zastupnika i registar zastupnika za žigove upisuje se promjena ličnih podataka o zastupniku (ime i prezime, stručna sprema, zvanje, adresa, odnosno, firme i sjedište pravnog lica, telefon, fax, adresa elektronske pošte, internet stranica i jezik za korespondenciju), kao i promjena podataka o licima koji ispunjavaju uslove iz člana 5. st. (1) tačka b) i c) i člana 5. st. (2) tačka b) i c) ovog Zakona. Podaci iz ovoga stava upisuju se u odgovarajući registar na zahtjev zastupnika.

(3) Zastupnik je dužan podnijeti zahtjev za upis promjene podataka iz stava (2) ovog člana najkasnije 30 dana od nastale promjene, te uz zahtjev dostaviti odgovarajuće dokaze o nastaloj promjeni.

(4) Ukoliko zastupnik uz zahtjev za upis promjene podataka upisanih u registru zastupnika ne dostavi dokaze o nastaloj promjeni, Institut će zahtjev zaključkom odbaciti.

(5) Ukoliko zastupnik u roku koji je određen pozivom Instituta za uplatu administrativne takse i posebnih troškova postupka za upis promjene podataka u registru ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama propisane administrativne takse i posebnih troškova postupka, Institut će zahtjev zaključkom odbaciti.

(6) Institut donosi rješenje o upisu promjene podataka u registru zastupnika ili rješenje o odbijanju zahtjeva za upis promjene podataka u odgovarajućem registru predstavnika.

(7) Rješenje Instituta je konačno u upravnom postupku i protiv njega žalba nije dozvoljena. Protiv rješenja Instituta može se pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Član 13.

(Period važenja upisa, obnova upisa i postupak obnove upisa)

(1) Zastupnik se upisuje u odgovarajući Registar zastupnika na period od godinu dana čiji početak je određen datumom donošenja rješenja o upisu, uz mogućnost obnove upisa neograničen broj puta.

(2) Upis u odgovarajući registar zastupnika obnavlja se istekom godine dana od dana upisa, odnosno, od dana posljednjeg obnavljanja upisa u registar.

(3) Uz zahtjev za obnovu upisa zastupnik je dužan dostaviti ovjerenu izjavu o ispunjavanju uslova iz člana 5. ovog zakona. Obrazac izjave propisuje direktor Instituta posebnom odlukom.

(4) Za obnovu upisa u registre zastupnika plaća se administrativna taksa i posebni troškovi postupka koji su propisani posebnim propisima.

(5) Ukoliko zastupnik u roku koji je određen pozivom Instituta za uplatu administrativne takse i posebnih troškova postupka za obnovu upisa u odgovarajući registar, ne izvrši uplatu propisane administrativne takse i posebnih troškova postupka smatrat će se da je odustao od zahtjeva za obnovu upisa u odgovarajući registar zastupnika, te će Institut donijeti rješenje o brisanju zastupnika iz registra.

Član 14.

(Brisanje iz Registra)

(1) Ovlašteni zastupnik briše se iz Registra u sljedećim slučajevima:

a) na vlastiti zahtjev,

b) ako nastupi smrt ili poslovna nesposobnost,

c) ako izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine,

d) ako više nema prebivališta odnosno sjedište u Bosni i Hercegovini,

e) ako je osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od šest mjeseci,

f) ako pravno lice više ne zapošljava niti jedno fizičko lice iz člana 5. stava (1) tačke a) odnosno stava 2. tačke a) ovoga Zakona, niti s njome saraduje na osnovu drugoga ugovornog odnosa te ako advokatsko društvo više ne zapošljava advokata iz člana 5. stav (1) tačke b), odnosno stava (2) tačke b) ovoga Zakona, niti s njime saraduje na osnovu drugoga ugovornog odnosa,

g) ako je zastupnik upisan kao pravno lice, brisanjem tog lica iz sudskog registra odnosno drugog odgovarajućeg registra,

h) ako duže od godinu dana ne plaća članarinu Komori.

(2) Komora zastupnika u oblasti prava industrijskog vlasništva iz člana 17. ovoga Zakona obvezna je Institutu dostaviti obavještenje o činjenicama iz stava 1. tačke b) do h) ovoga člana.

(3) Ako su ispunjeni uslovi iz stava (1) ovoga člana, Institut donosi rješenje o brisanju iz Registra. Rješenje Instituta je konačno u upravnom postupku i protiv njega žalba nije dozvoljena. Protiv rješenja Instituta može se pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Član 15. (Ponovni upis u Registar)

(1) Ovlašteni zastupnik koji bude brisan iz Registra može biti ponovo upisan u Registar ako to zatraži pisanim putem te podnese dokaze da razlozi koji su doveli do brisanja iz Registra više ne postoje i dostavi Institutu dokaz o plaćenju taksi i naknadi troškova postupka.

(2) Ako su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovoga člana, Institut donosi rješenje o upisu u Registar.

Član 16. (Objavljivanje podataka iz Registra)

(1) Bibliografski podaci o zastupnicima objavljuju se najmanje jedanput godišnje u "Službenom glasniku Instituta".

(2) Liste zastupnika sa bibliografskim podacima dostupne su zainteresiranim licima na internet stranici Instituta.

III. KOMORA ZASTUPNIKA U OBLASTI PRAVA INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA

Član 17. (Udruživanje u Komoru)

(1) Ovlašteni zastupnici obvezno se udružuju u Komoru zastupnika u oblasti prava industrijskog vlasništva, kao samostalnu i nezavisnu organizaciju sa svojstvom pravnog lica, koja se registruje kod Ministarstva pravde BiH u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama BiH i koja se finansira iz sopstvenih izvora.

(2) Upisom u Registar ovlaštenih zastupnika patentni zastupnik i zastupnik za žigove automatski postaje član Komore.

(3) Institut za intelektualno vlasništvo prati rad Komore i u tu svrhu može od Komore zatražiti odgovarajuće izvještaje i podatke, vodeći računa o samostalnosti i nezavisnosti Komore.

(4) Komora saraduje sa Institutom u svim pitanjima vezanim za zastupanje u području prava industrijskog vlasništva.

Član 18.
(Organi Komore)

- (1) Organi Komore su Skupština, Upravni odbor, predsjednik i drugi organi utvrđeni Statutom Komore.
- (2) Skupštinu Komore čine svi zastupnici koji su upisani u Registar ovlaštenih zastupnika koji vodi Institut. U radu Skupštine učestvuje predstavnik Instituta bez prava glasa.
- (3) Organizacija, nadležnost, sastav, način izbora, prava i dužnosti organa Komore uređuju se Statutom i drugim opštim aktima Komore.

Član 19.
(Opšti akti Komore)

- (1) Skupština Komore donosi Statut Komore, Kodeks zastupničke etike, Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti, Tarifu o nagradama i naknadi troškova zastupnika i Odluku o visini članarine.
- (2) Tarifa o nagradama i naknadi troškova zastupnika i Odluka o visini članarine stupa na snagu nakon što na nju da saglasnost direktor Instituta.
- (3) Patentni zastupnici i zastupnici za žigove imaju pravo da bez ograničenja daju strankama popust u odnosu na Tarifu o nagradama i naknadi troškova zastupnika.
- (4) U postupcima pred Institutom u kojima učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima u rješenju kojim se određuje ko snosi troškove postupka Institut u skladu sa Zakonom o upravnom postupku vrši obračun troškova zastupanja prema Tarifu o nagradama i naknadi troškova zastupnika.
- (5) Ostale akte Komora donosi u skladu sa svojim Statutom.
- (6) Akti iz stava 1. ovoga članka objavljuju se u Službenom glasniku Instituta

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.
(Status zastupnika koji su upisani u registar)

- (1) Zastupnici upisani u Registar do stupanja na snagu ovoga Zakona, uključujući i lica koja su stekla status zastupnika a koja nisu lično upisana kao zastupnici, nego su upisana na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora sa pravnim licem, zadržavaju status zastupnika i imaju mogućnost obnove upisa u skladu sa članom 13. ovog Zakona.
- (2) Licima koja, od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do početka njegove primjene, podnesu zahtjev u skladu s članom 9. ovoga Zakona, a koje nisu položile ispit iz člana 5. ovoga Zakona, odobriće se privremeni upis u Registar.
- (3) Zastupnici koji su privremeno upisani u Registar na osnovu stava 2. ovoga članka dužni su ispit iz člana 6. ovoga Zakona položiti u roku od dvije godine od njegova stupanja na snagu.
- (4) Zastupnici iz stava 3. ovoga člana koji u propisanom roku ne polože ispit iz člana 6. ovoga Zakona brisaće se iz Registra.

Član 21.
(Osnivanje komore)

Komoru iz člana 17. ovoga Zakona zastupnici su dužni osnovati najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 22.
(Donošenje provedbenih propisa)

(1) Direktor Instituta donosi pravilnik iz člana 6. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od njegova stupanja na snagu.

(2) Prilikom donošenja propisa o iznosu taksi i naknade troškova postupka iz člana 11. ovog zakona i Odluke o visini članarine iz člana 19. ovog Zakona vodiće se računa da ukupan iznos taksi i troškova postupka za obnovu upisa u Registar i članarine koja se plaća Komori ostane na nivou dosadašnjeg iznosa taksi i troškova postupka za obnovu upisa. Ovaj iznos ni u kom slučaju ne može da bude veći od iznosa godišnje članarine koju advokati plaćaju Advokatskoj komori Federacije BiH i Advokatskoj komori Republike Srpske.

Član 23.
(Stupanje na snagu i primjena)

(1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH”.

(2) Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da važi Odluka o upisu u registre zastupnika za zaštitu industrijskog vlasništva koje vodi Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH broj: 79/17 i 4/20).

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana I tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine kojim je predviđeno da Bosna i Hercegovina i entiteti neće ometati punu slobodu kretanja, lica, roba, usluga i kapitala širom Bosne i Hercegovine, članu III tačka 1. Ustava kojim je predviđeno da su u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine vanjskotrgovinska politika i carinska politika i članu IV tačka 4. Ustava kojim je predviđeno da je Parlamentarna skupština je nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine po ovom Ustavu.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U Bosni i Hercegovini ne postoji zakon koji oblast zastupanja u postupku pred Institutom za intelektualno vlasništvo uređuje na cjelovit način. Ovo pitanje je u Bosni i Hercegovini djelimično uređeno Zakonom o patentu, Zakonom o žigu, Zakonom o industrijskom dizajnu i Zakonom o oznakama geografskog porijekla. Krovna institucija u Bosni i Hercegovini u sistemu zaštite intelektualne svojine je Institut za intelektualno vlasništvo.

Prema članu 1. Zakona o osnivanju Instituta za intelektuano vlasništvo BiH ("Sl. glasnik BiH", br. 43/2004) Institut preuzima poslove u području zaštite intelektualnog vlasništva koji su utvrđeni Zakonom o osnivanju Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br.29/00 i 19/01), u skladu s ovim zakonom. Prema članu 7. Institut je nadležan za obavljanje stručnih i upravnih poslova u području intelektualnog vlasništva i to za: područje zaštite industrijskog vlasništva, područje zaštite autorskih i srodnih prava i područje zaštite intelektualnog vlasništva. Odredba člana 30. Zakona o spoljnotrgovinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Sl. glasnik BiH", br. 7/1998 i 35/2004) predviđeno da su aspekti prava intelektualne svojine vezani za spoljnu trgovinu u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine. U smislu tog zakona, pod terminom "aspekti prava intelektualne svojine vezani za spoljnu trgovinu" podrazumeva se obezbeđenje adekvatnih standarda i principa u vezi sa raspoloživošću, obimom i korištenjem prava intelektualne svojine vezanim za spoljnu trgovinu, kao i obezbeđenje efikasnih i odgovarajućih sredstava za provođenje prava intelektualne svojine vezanih za spoljnu trgovinu u skladu sa obavezama iz trgovinskih sporazuma u kojima je BiH i/ili entiteti jedna od strana. Ovom odredbom je predviđeno da Savet ministara BiH može u skladu sa navedenim standardima propisati mjere zaštite domaćih subjekata i potrošača od štetnih klauzula u ugovoru o licenci ili drugom prenosu prava intelektualne i industrijske svojine i da međunarodni sporazumi u oblasti aspekta intelektualne svojine vezanih za trgovinu spadaju u nadležnost BiH.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH, koji je stupio na snagu između ostalog u članu 73. stav 3. propisuje da će Bosna i Hercegovina preduzeti sve potrebne mjere kako bi najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma zajamčila nivo zaštite prava intelektualne, industrijske i poslovne svojine, sličan onom koji postoji u Uniji., uključujući efikasna sredstva provođenja takvih prava. Prema Zajedničkoj izjavi o članu 73. stranke su nadalje saglasne da nivo zaštite iz člana 73. stava 3. uključuje dostupnost mjera, postupaka i pravnih lijekova predviđenih Direktivom 2004/48/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja/aprila 2004. o provođenju prava intelektualne svojine. Bosna i Hercegovina je nedavno postala zemlja kandidat za EU, ali je takođe i zemlja kandidat za Svjetsku trgovinsku organizaciju (STO) te mora poštovati odredbe TRIPS sporazuma. Dodatno, obaveza poštovanja odredbi TRIPS-a za BiH proističe i iz članstva u CEFTA sporazumu, naročito članova 37 i 38 Aneksa 1 tom sporazumu. U skladu sa navedenim ustavnim i zakonskim odredbama nacrtom Zakona o zastupanju u oblasti industrijskog vlasništva (u daljem tekstu: Nacrt zakona) po prvi put se u Bosni i Hercegovini na sveobuhvatan način uređuje oblast zastupanja pred Institutom za intelektualno vlasništvo BiH što je od posebnog značaja za stranke u postupcima pred Intitutom.

Nacrtom Zakona o zastupanju u oblasti industrijskog vlasništva propisuju se uslovi za obavljanje poslova zastupanja u oblasti prava industrijskog vlasništva u postupcima pred Institutom za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (poslovi sticanja, održavanja, prometa i prestanka prava industrijske svojine), postupak upisa u Registar ovlaštenih zastupnika, uslovi za upis u Registar, brisanje iz Registra, osnivanje Komore zastupnika u oblasti prava industrijskog vlasništva kao i njena ovlašćenja. Nakon analize svih zakona kojima je u Bosni i Hercegovini uređena zastupanje u oblasti industrijske svojine konstatovano je da neophodno donošenja posebnog zakona koji bi na sistematičan način uredio ovu oblast u cjelini. Naglašavamo da se Zakonom o zastupanju u oblasti industrijskog vlasništva ne stavljaju van snage odredbe zakona kojima je djelimično uređeno zastupanje u vezi sa pojedinim pravima industrijskog vlasništva i da su one u potpunosti kompatibilne sa odredbama ovog zakona. Ovo posebno imajući u vidu da Zakon o patentu ima specifična rješenja u vezi sa zastupanjem. Primjera radi, Zakonom o patentu je predviđeno da strano fizičko i pravno lice, pod uslovom da Institutu dostaviti adresu za dopisivanje koja mora biti na teritoriji Bosne i Hercegovine, može samostalno bez zastupnika preduzimati radnje: podnositi prijave patenta, preduzimati druge radnje u pogledu utvrđivanja datuma podnošenja prijave patenta, podnositi prepise prve prijave patenta kad zahtijeva pravo prvenstva te plaćati takse i naknade troškova postupka. Isto tako, takse i naknade posebnih troškova za održavanje patenta može platiti bilo koje lice.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH RJEŠENJA

Članom 1. Nacrta zakona definiše se predmet zakonskog regulisanja. Prema ovoj odredbi Zakonom se propisuju uslovi za obavljanje poslova zastupanja u oblasti prava industrijskog vlasništva u postupcima pred Institutom za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, postupak upisa u Registar ovlaštenih zastupnika uslovi za upis u Registar, brisanje iz Registra i osnivanje Komore zastupnika u oblasti prava industrijskog vlasništva. Zakonom se ne uređuju uslovi za zastupanje u oblasti industrijskog vlasništva u postupcima pred sudovima i drugim državnim organima, jer je to uređeno Zakonom o advokaturi Federacije BiH i Zakonom o advokaturi Republike Srpske.

Članom 2. Nacrta zakona se predviđa da se poslovima zastupanja u postupcima pred Institutom mogu se baviti fizička i pravna lica koja su upisana u Registar zastupnika koji vodi Institut pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom, i advokati i advokatska društva koji su upisani u imenik advokata Advokatske komore Federacije BiH i Advokatske komore Republike Srpske, koji su upisana u Registar zastupnika koji vodi Institut, pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom. Ova odredba ne predstavlja ograničenje za zastupanje advokata i advokatskih društava, nego ih obavezuje da prethodno polože ispit za zastupnika i da se upišu u Registar zastupnika, odnosno da zaključe ugovor o radu ili drugi ugovor sa licima koja imaju položen stručni ispit za zastupnika.

Članom 3. Nacrta zakona je propisano da strana fizička i pravna lica moraju imenovati zastupnika za zastupanje u oblasti prava industrijskog vlasništva, koji će ih zastupati u postupcima pred Institutom, osim ako drugačije nije propisano posebnim zakonom i međunarodnim ugovorima koji obvezuju Bosnu i Hercegovinu. Slično rješenje je predviđeno i u odredbi člana 134 (1) Konvencije o evropskom patentu prema kom zastupanje fizičkih ili pravnih lica u postupcima predviđenim ovom konvencijom mogu vršiti samo profesionalni zastupnici upisani u listu koju za tu svrhu vodi Evropski zavod za patente. Kao što je već rečeno, Zakonom o patentu je predviđeno da strano fizičko i pravno lice, pod uslovom da Institutu dostavi adresu za dopisivanje koja mora biti na teritoriji Bosne i Hercegovine može samostalno bez zastupnika preduzimati sljedeće radnje: podnositi prijave patenta, preduzimati druge radnje u pogledu utvrđivanja datuma podnošenja prijave patenta, podnositi prepise prve prijave patenta kad zahtijeva pravo prvenstva te plaćati takse i naknade troškova postupka. Isto tako, takse i naknade posebnih troškova za održavanje patenta može platiti bilo koje lice, uz uslov da o tome obavijesti Institut. Ovo je neka vrsta zakonskog monopola koja je uvedena u interesu domaćih zastupnika i uobičajna je i kod drugih država, tako da se može reći da ona predstavlja pravni standard.

Članom 4. Nacrta zakona je propisano je da postoje dvije vrste ovlaštenih zastupnika, patentni zastupnici i zastupnici za žigove. Patentni zastupnici zastupaju stranke u svim postupcima zaštite prava industrijskog vlasništva propisanim Zakonom o patentu, Zakonom o žigu, Zakonom o industrijskom dizajnu, Zakonom o zaštiti oznaka geografskog porijekla i Zakonom o zaštiti topografije poluprovodničkih proizvoda. Zastupnici za žigove zastupaju stranke samo u postupcima u vezi sa zaštitom prava industrijskog vlasništva propisanim Zakonom o žigu, Zakonom o industrijskom dizajnu i Zakonom o zaštiti oznaka geografskog porijekla. Ova podjela je takođe uobičajna i u pravnim sistemima drugih država.

Članom 5. Nacrta zakona propisani su uslovi za upis u Registar zastupnika koje vodi Institut. Radi se o uobičajnim uslovima u pogledu državljanstva, stručne spreme i radnog iskustva. Pored toga, predviđen je i uslov da je lice koje podnosi zahtjev položilo stručni ispit za patentnog zastupnika odnosno stručni ispit za zastupnika za žigove.

Članom 6. Nacrta zakona uređeno je pitanje stručnog ispita za patentnog zastupnika i stručnog ispita za zastupnika za žigove. Stručni ispit se polaže pred ispitnom komisijom u Institutu. Sastav ispitne komisije, postupak polaganja ispita te programi ispita za patentne zastupnike i zastupnike za žigove uređuju se Pravilnikom o stručnom ispitu koji donosi direktor Instituta. Članove Ispitne komisije imenuje direktor Instituta. Ova odredba omogućava da u Ispitnoj komisiji bude i član Komore. Članovima Ispitne Komisije pripada naknada za rad u komisiji. Visina naknade članovima Ispitne Komisije propisuje se Pravilnikom o stručnom isitu kojeg donosi direktor Instituta. Polaganja stručnog ispita za zastupnike za zaštitu industrijskog vlasništva oslobođeno je lice koje je radilo najmanje tri godine na poslovima ispitivanja u postupcima zaštite prava industrijskog vlasništva u Institutu ili postupcima zaštite žiga i industrijskog dizajna u Uredu Evropske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) i u postupcima zaštite patenta u Evropskom patentnom zavodu (EPO), pod uslovom da ispunjavaju uslove iz člana 5. Zakona.

Procjena je da su ova lica prilikom obavljanja poslova u navedenim institucijama osposobljena da samostalno obavljaju poslove zastupnika i da nije potrebno da polažu taj ispit.

Članom 7. Nacrta zakona u skladu sa specifičnostima postupaka zaštite prava industrijskog vlasništva u odnosu na druge upravne postupke uređeno je pitanje punomoći. Predviđeno je da zastupnici stranku u postupku zastupaju na osnovu pisane punomoći u okviru sadržaja i opsega koji je njom određen. Punomoć se može odnositi na jednu ili više prijava ili registracija ili, ako je tako naznačeno u samoj punomoći, na sve postojeće i buduće prijave ili registracije istoga davaoca (opšta punomoć). Takođe je predviđeno da u slučaju kada je u registar upisano više opštih punomoći izdanih od istog davaoca, važeća je opšta punomoć s najkasnijim datumom izdavanja. Procjena je da će se zahvaljujući ovoj odredbi izbjeći situacije da zastupnici jedni drugima na netransparentan način oduzimaju predmete, kao i da se ne zna ko je zastupnik u nekom predmetu.

Članom 8. Nacrta zakona je predviđeno da se pravo na obavljanje djelatnosti ovlaštenog zastupnika na teritoriju Bosne i Hercegovine stiče upisom u Registar.

Članom 9. Nacrta zakona uređen je postupak upisa u registar. Predviđeno je da se postupak upisa u Registar pokreće podnošenjem zahtjeva za upis u Registar. Uz zahtjev se prilažu dokazi o ispunjavanju uslova iz člana 5. stava (1) ili (2) Zakona i dokaz o plaćenju taksi i naknadi troškova postupka upisa u Registar. Uz zahtjev za upis u Registar patentnih zastupnika dostavljaju se dokumenta koja su navedena u stavu 3 ovog člana.

Članom 10. Nacrta zakona predviđeno je da o zahtjevu za upis u Registar Institut odlučuje rješenjem. U slučaju kada su ispunjeni uslovi predviđeni Zakonom Institut donosi rješenje o upisu u Registar. Ako zahtjev za upis u Registar ne sadrži dokaze o ispunjavanju uslova i ukoliko nisu dostavljeni svi dokumenti predviđeni Zakonom, Institut će zaključkom naložiti podnosiocu zahtjeva da dostavi odgovarajuće dokaze u roku od 30 dana od dana prijema zaključka, a u slučaju da to ne učini Institut rješenjem odbacuje zahtjev. Rješenje Instituta je konačno u upravnom postupku i protiv njega žalba nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Ovom odredbom je obzbijeđeno sudsko preispitivanje odluka Instituta u postupku upisa u Registar.

Članom 11. Nacrta zakona uređeno je pitanje administrativnih taksi i naknade troškova postupka za upis u registar. Taksa i naknada troškova postupka plaća se za upis u Registar, obnovu upisa u Registar, ponovni upis u Registar i upis promjene u Registar. Iznosi administrativnih taksi i naknada troškova postupka propisani su posebnim propisima.

Članom 12. Nacrta zakona navedeni su podaci koji se upisuju u Registar zastupnika za zaštitu industrijskog vlasništva koje vodi Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine. Radi se o čisto tehničkoj normi koja je preuzeta iz postojeće Odluke o upisu u registre zastupnika za zaštitu industrijskoga vlasništva koje vodi Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu da Institut već vodi navedeni registar zastupnika u elektronskoj formi, neće biti potrebne nikakve izmjene u navedenom registru u smislu prilagođavanja odredbama ovog zakona.

Članom 13. Nacrta zakona uređeno je pitanje perioda važenja upisa, obnove upisa i postupak obnove upisa. Zastupnik se upisuje u odgovarajući Registar zastupnika na period od godinu dana čiji početak je određen datumom donošenja rješenja o upisu, uz mogućnost obnove upisa neograničen broj puta. Upis u odgovarajući registar zastupnika obnavlja se istekom godine dana od dana upisa, odnosno, od dana posljednjeg obnavljanja upisa u registar. Ovo rješenje je takođe uobičajno i kod drugih država i ono ima za cilj da se zastupnici koji su samo formalno upisani u Registar a koji ne podnesu zahtjev za obnovu upisa automatski brišu iz Registra istekom roka od godinu dana.

Članom 14. Nacrta zakona uređuje pitanje brisanja iz Registra. Pored brisanja zbog razloga što zastupnik više ne ispunjava zakonske ulove za obavljanje poslova zastupanja, po prirodi stvari, predviđeno je i brisanje zastupnika na vlastiti zahtjev, te brisanje ako nastupi smrt ili poslovna nesposobnost, ako bude osuđen na безусловnu kaznu zatvora od najmanje 6 mjeseci, ako duže od godinu ne plaća članarinu Komori, te ako je zastupnik upisan kao pravno lice, brisanjem tog lica iz sudskog registra odnosno drugog odgovarajućeg registra. Komora zastupnika u oblasti prava industrijskog vlasništva obvezna je Institutu dostaviti obavještenje o činjenicama koje su osnov za brisanje iz Registra.

Članom 15. Nacrta zakona je predviđeno da ovlašteni zastupnik koji bude brisan iz Registra može biti ponovo upisan u Registar ako to sam zatraži pisanim putem od Instituta te podnese dokaze da razlozi koji su doveli do brisanja iz Registra više ne postoje i dostavi Institutu dokaz o plaćenju taksu i naknadi troškova postupka. Obnova upisa je takođe nešto što je pravni standard i u drugim državama i uvedena je sa ciljem da se ovlaštenim zastupnicima koji su brisani iz registra, najčešće zbog neplaćanja godišnje takse i troškova postupka omogući ponovni upis u Registar.

Članom 16. Nacrta zakona uređeno je pitanje objavljivanja podataka iz registra. Predviđeno je da se bibliografski podaci o zastupnicima objavljuju najmanje jedanput godišnje u "Službenom glasniku Instituta" i da su liste zastupnika sa bibliografskim podacima dostupne zainteresiranim licima na internet stranici Instituta. I u ovom slučaju nije bilo promjena u odnosu na objavljivanje podataka iz registra u odnosu na podatke koji su objavljivani u skladu sa Odlukom o upisu u u registre zastupnika za zaštitu industrijskoga vlasništva koje vodi Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine. Ova odredba je prije svega u interesu samih zastupnika jer potencijalni klijenti mogu uvijek da izvrše uvid i utvrde koji su zastupnici upisani u Registar.

Članom 17. Nacrta zakona predviđeno je da se ovlašteni zastupnici obvezno udružuju u Komoru zastupnika u oblasti prava industrijskog vlasništva, kao samostalnu i nezavisnu organizaciju sa svojstvom pravnog lica, koja se registruje kod Ministarstva pravde BiH u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama BiH i koja se finansira iz vlastitih izvora.

Obaveza formiranja komore nije nešto što je neuobičajno u međunarodnom i uporednom pravu. Članom 134a Konvencije o Evropskom patentu predviđeno je osnivanje Instituta profesionalnih zastupnika pred Evropskim zavodom za patente (EPI). To je i učinjeno Odlukom Administrativnog savjeta Evropske patentne organizacije o osnivanju Instituta profesionalnih zastupnika pred Evropskim zavodom za patente (OJ EPO 1997, 130). Komora zastupnika u oblasti intelektualnog vlasništva postoji u većini država članica Evropske unije. Kada su u pitanju države u regionu Komoru zastupnika ima Republika Hrvatska. Obavezno udruživanje u Komoru je predviđeno zbog toga što se pored advokata i advokatskih društava koji su upisani u registar Advokatske komore Federacije BiH/Republike Srpske, poslovnima zastupanja u oblasti industrijske svojine bave i druga fizička i pravna lica koja su upisana u Registar i čiji rad je, imajući u vidu da nisu članovi Advokatske komore, u jednom značajnom segmentu praktično neregulisan. Ovo posebno kada je u pitanju etički kodeks, disciplinska odgovornost i tarifa. Predviđeno je da upisom u Registar ovlaštenih zastupnika patentni zastupnik i zastupnik za žigove automatski postaje član Komore. Članstvo u asocijaciji po automatizmu predviđeno je i članom 134a (2) Konvencije o evropskom patentu.

Prema ovoj odredbi svako lice upisano na listu profesionalnih zastupnika pomenutu koju vodi Evropski zavod za patente smatraće se članom Instituta profesionalnih zastupnika pred Evropskim zavodom za patente. Isto tako, članom 5. Odluke o osnivanju Instituta profesionalnih zastupnika pred Evropskim zavodom za patente je predviđeno da su sva lica koja su na listi profesionalnih zastupnika pred Evropskim zavodom za patente po automatizmu članovi Instituta. Takođe je predviđeno da je Institucija nadležna za praćenje rada Komore Institut za intelektualno vlasništvo. U pogledu nadzora nad radom Komore, takođe je predviđeno je da ove poslove Obavlja Institut za intelektualno vlasništvo BiH, jer je to jedina institucija koja ima kadrovske kapacitete za obavljanje ovih poslova.

Članom 18. Nacrta zakona je predviđeno da su organi Komore: Skupština, Upravni odbor, Predsjednik i drugi organi utvrđeni Statutom Komore. Predviđeno je da Skupštinu Komore čine svi zastupnici koji su upisani u Registar ovlaštenih zastupnika koji vodi Institut, kao i da u radu Skupštine učestvuje predstavnik Instituta bez prava glasa. Organizacija, nadležnost, sastav, način izbora, prava i dužnosti organa Komore uređuju se Statutom i drugim opštim aktima Komore.

Članom 19. Nacrta zakona predviđeno je da Skupština Komore donosi Statut Komore, Kodeks zastupničke etike, Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti, Tarifu o nagradama i naknadi troškova zastupnika i Odluku o visini članarine. Navedena akta se objavljuju u Sužbenom glasniku Instituta. Ovim je Komori data mogućnost da zbog kršnja kodeksa zastupničke etike vodi disciplinski postupak protiv zastupnika. Isto, tako donošenjem tarife odrediće se maksimalni iznos ovih usluga za čitavu teritoriju BiH. Predviđeno je da patentni zastupnici i zastupnici za žigove imaju pravo da bez ograničenja daju strankama popust u odnosu na Tarifu o nagradama i naknadi troškova zastupnika. Ova odredba je u skladu sa principom da se cijene ovih usluga određuje tržište.

Takođe je predviđeno da postupcima pred Institutom u kojima učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima u rješenju kojim se određuje ko snosi troškove postupka Institut u skladu sa Zakonom o upravnom postupku vrši obračun troškova zastupanja prema Tarifu o nagradama i naknadi troškova zastupnika. Ovom odredbom je omogućeno da patentni zastupnici i zastupnici za žigove u dvostranačkim postupcima pred Institutom u slučaju kada su uspjeli u postupku mogu da ostvare na naknadu troškova upravnog postupka od druge strane. Prema važećem rješenju do sada je ova naknada mogla biti dodijeljena samo advokatima, dok zastupnici koji nisu advokati to nisu mogli da ostvare. Naglašavamo da je ovo pitanje u BiH do sada bilo neregolisano jer su samo Advokatske komore imale tarifu koja nije obavezivala druga fizička i pravna lica koja su upisana u Registar. Takođe treba imati u vidu da je advokatska tarifa u dijelu koji se odnosi na neke specifične postupke, kao što je postupak zaštite patenta, praktično neprimjenljiva. Predviđeno je da Tarifa o nagradama i naknadi troškova zastupnika i Odluka o visini članarine stupa na snagu nakon što na nju da saglasnost direktor Instituta. Slična odredba predviđena je i Zakonom o advokaturi FBiH/RS prema kojoj saglasnost na tarifu daje Ministar pravde. Cilj ove odredbe je da se spriječi da Komora odredi neopravdano visoku tarifu i članarinu. Takođe je predviđeno da se Komora finansira iz vlastitih sredstava. Odlukom o visini članarine se rješava problem finansiranja Komore.

Slično rješenje je predviđeno Odlukom o osnivanju Instituta profesionalnih zastupnika pred Evropskim zavodom za patente (EPO). Ovom odlukom je predviđeno da se Institut finansira iz sopstvenih izvora, posebno članarine, te da svi članovi Instituta plaćaju članarinu.

Članom 20. Nacrta zakona predviđeno je da zastupnici upisani u Registar do stupanja na snagu ovoga Zakona, uključujući i lica koja su stekla status patentnog zastupnika a koja nisu lično upisana kao zastupnici, nego su upisana na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora sa pravnim licem, zadržavaju status zastupnika i imaju mogućnost obnove upisa u skladu sa Zakonom. Pored toga, ovom odredbom omogućeno je licima koja nisu položila ispit privremeni upis u Registar i mogućnost trajnog upisa u slučaju da polože ispit u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članom 21. Nacrta zakona predviđeno je da su zastupnici dužni osnovati Komoru zastupnika za zaštitu industrijskog vlasništva najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Smatramo da je to realan rok do koga mogu da se provedu sve aktivnosti u vezi sa osnivanjem i registracijom Komore.

Članom 22. Nacrta zakona je predviđeno da Direktor Instituta donosi Pravilnik o stručnom ispitu u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu Zakona. Sastavni dio ovog Pravilnika je Program stručnog ispita za patentne zastupnike i Program stručnog ispita za zastupnike za žigove. Takođe je predviđeno da će se prilikom donošenja propisa o iznosu taksi i naknade troškova postupka iz člana 11. ovog zakona i Odluke o visini članarine iz člana 19. ovog Zakona voditi računa da ukupan iznos taksi i troškova postupka za obnovu upisa u registar i članarine koja se plaća Komori ostane na nivou dosadašnjeg iznosa taksi i troškova postupka za obnovu upisa. Ovaj iznos ni u kom slučaju ne može da bude veći od iznosa godišnje članarine koju advokati plaćaju Advokatskoj komori FBiH/RS.

Ova odredba ima cilj da se zastupnici u finansijskom smislu dodatno ne opterećuju i da se njihove ukupne obaveze po osnovu obnove upisa uključujući i članarinu u Komori ne povećavaju. Gornja granica za određivanje ukupnog iznosa obaveza zastupnika je godišnje članarine koju advokati plaćaju Advokatskoj komori FBiH/RS.

Članom 23. Nacrta zakona je predviđeno da Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Službenom glasniku BiH.

IV PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva u budžetu Bosne i Hercegovine, budžetima entiteta i budžetima nižih organa vlasti.